

La biblioteca de l'IVAM

Paraules Clau: Eloísa García, Biblioteques especialitzades, Biblioteques de museus, Art modern, Art contemporani.

Quan el 18 de febrer de 1989 va obrir les seues portes al públic l'Institut Valencià d'Art Modern, el visitant, a més de sales dedicades a l'art d'avantguarda i als nous llenguatges artístics, en la segona planta del Centre Julio González (cal recordar que en aquell moment l'IVAM incloïa també el Centre del Carme), podia trobar un espai dedicat a la lectura i a la investigació. Aquella biblioteca comparteix amb l'actual l'emplaçament i la mateixa vocació de servei al

públic interessat en l'art modern. Els prop de 5.000 registres bibliogràfics inicials s'han convertit en l'actualitat en 50.000, dels quals 720 són títols de publicacions periòdiques, a més d'un ampli conjunt de documentació d'arxiu ja que amb els anys s'han incorporat fons tan importants com l'Arxiu Julio González, o el del fotomuntador Josep Renau (aquest últim en règim de depòsit)

Com a biblioteca especialitzada integrada orgànicament en un museu d'art modern, el seu objectiu bàsic és dotar-se dels mitjans i recursos que permeten reunir, conservar i divulgar aquells fons documentals i bibliogràfics que arrepleguen i analitzen les pràctiques artístiques modernes. Si bé la prioritat des dels seus orígens ha sigut servir de suport a la col·lecció museogràfica, al programa expositiu i a les activitats exercides per la mateixa institució, sempre s'ha plantejat com a servei obert a la societat el que li ha permès convertir-se en plataforma d'accés lliure a on puga dirigir-se qualsevol investigador, estudiant o simplement aficionat a les múltiples formes de la creació contemporània. Aquesta estreta vinculació amb la institució en què s'integra ha determinat que en aquests 28 anys de vida, la Biblioteca haja seguit molt de prop els passos de la història del mateix IVAM, i això ha marcat el caràcter i la formació de la seua col·lecció, així com dels serveis oferts.

Sens dubte és la col·lecció l'aspecte que millor defineix i singularitza aquest centre. La decidida aposta de l'IVAM en els seus inicis per l'art dels anys 20 i 30 del segle passat, va fer que s'adquirira una important selecció de llibres, revistes, cartells, manifestos de moviments com el Futurisme, Dadà, Surrealisme, Constructivisme... D'aqueixa manera, la Biblioteca es va convertir en un

centre pioner en l'Estat espanyol en l'adquisició de material relacionat amb les avantguardes artístiques de principis del s. XX. Així mateix, s'han anat incorporant edicions especials vinculades amb l'activitat d'artistes, col·lectius... estretament connectades amb l'art conceptual com poden ser les publicacions Fluxus i Zaj, la valuosa col·lecció de llibres d'artista i fotollibres, les revistes acoblades,... A això s'uneix el valuós material d'arxiu, conjunts moltes vegades formats per documentació rara, única i inèdita, i que està estretament vinculada amb els processos creatius i de la personalitat de determinats artistes, crítics d'art, galeristes... La presència i el pes dins del conjunt de la col·lecció de tots aquests materials tan especials és el que li confereix aqueix caràcter específic i diferenciador tan propi dels centres de la nostra especialitat, i el que permet que podem convertir-nos en autèntics espais d'estudi i investigació de les pràctiques artístiques contemporànies, i que investigadors arribats de distints punts geogràfics, alguns tan allunyats com Mèxic o Alemanya s'acosten fins a les nostres instal·lacions.

Tampoc no es pot oblidar la important secció de catàlegs d'exposicions tant individuals com col·lectives fruit de l'activa política d'intercanvi desenvolupada per la Biblioteca des dels seus orígens. Gràcies a aquesta es garanteix l'arribada dels catàlegs editats pels principals centres d'art contemporani tant nacionals com internacionals, com ara el MNCARS, la Fundació Thyssen, MACBA, CAAM, Artium, el Stedelijk Museum (Amsterdam), Walker Art Center (Minneapolis), Moderna Museet (Estocolm), Berlinische Galerie (Berlín), Fundació Serralves (Porto), Kiasma (Hèlsinki) ...

Altres tipus documentals igualment específics de centres de la nostra especialitat són els catàlegs de mà i efímera, catàlegs raonats de l'obra d'artistes, catàlegs de subhastes, revistes especialitzades, material audiovisual vinculat amb l'art contemporani com el videoart, el cine experimental i la música. Tot això es completa amb monografies dedicades a la teoria i història de l'art modern i contemporani, a les diferents manifestacions de la creació artística actual, com la performance, la videocreació, el disseny... Mereix una menció especial la secció dedicada a la fotografia, matèria a què l'IVAM sempre ha mostrat una especial atenció. Igualment, les publicacions pròpies del Museu així com tot el material d'arxiu de la institució constitueix un conjunt documental de gran valor per a l'estudi de l'entitat. Quant als recursos electrònics oferts, cal destacar l'accés a la base de dades Artprice dedicada al món del mercat de l'art, així com a la plataforma digital Art Bibliographies Modern.

Els 3.300 usuaris externs que van utilitzar la Biblioteca en 2016, i els més de 3.000 usuaris amb carnet de la Biblioteca que hi ha actualment demostren que el nostre centre és conegut i utilitzat per un grup important de la comunitat artística i d'investigació de l'art modern i contemporani. No obstant això, la nostra gran aposta dels últims dos anys, a més de centrar-nos en la faceta patrimonial i d'investigació, ha sigut posar en marxa una sèrie d'iniciatives amb l'objectiu d'aconseguir una major visibilitat. S'ha dissenyat una doble estratègia que permeti, d'una banda, crear noves vies de connexió entre el Museu i la Biblioteca, entre la

zona expositiva i la d'investigació, i d'una altra, traure a la llum bona part del nostre fons gràcies a la inauguració d'un nou espai expositiu associat a la Biblioteca amb un programa propi d'exposicions temporals i d'activitats.

Autora: Eloísa García Moreno *Llicenciada en Geografia i Història per la Universitat de València, ocupa en la actualitat el càrrec de Cap de la Biblioteca i Centre de Documentació de l'IVAM, centre en el que treballa des de 1989.*